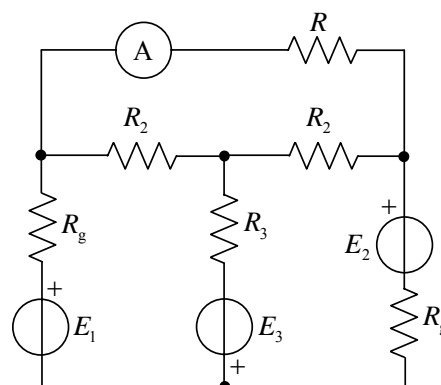

I област

1. У колу сталне струје са слике 1 када је $E_1 = 0$ и $E_2 = 1\text{V}$, амперметар показује $I_A = 1\text{A}$. Одредити показивање амперметра I'_A када је $E_1 = 3\text{V}$ и $E_2 = 4,5\text{V}$.

- Решење: а) $I'_A = 1\text{A}$
 б) $I'_A = 1,5\text{A}$
 в) $I'_A = 2,5\text{A}$
 г) $I'_A = 7,5\text{A}$
 д) ниједан одговор није тачан

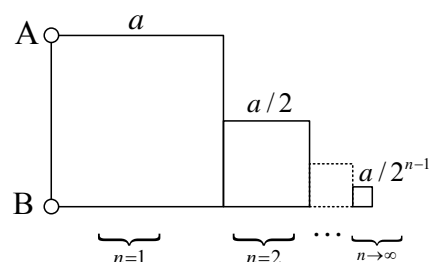

Слика 1.

I област

2. Дата је жичана отпорничка мрежа у облику бесконачне квадратне решетке, приказана на слици 2, чија је отпорност линеарно пропорционална дужини жице. Одредити еквивалентну отпорност између крајева А и В ако се зна да је отпорност жице једне стране највећег квадрата решетке једнака $R = (3 + \sqrt{14})\Omega$.

- Решење: а) $R_{AB} = 2\Omega$
 б) $R_{AB} = 3\Omega$
 в) $R_{AB} = 4\Omega$
 г) $R_{AB} = 5\Omega$
 д) ниједан одговор није тачан

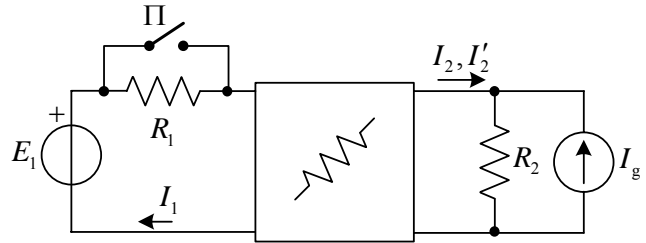

Слика 2.

II област

3. У колу сталне струје са слике 3 познато је $R_1 = 2 \text{ k}\Omega$, $R_2 > 0$, $E_1 = 12 \text{ V}$, $I_g = 1 \text{ mA}$, а сложена мрежа представљена правоугаоником састављена је од отпорника. Када је прекидач Π отворен, познате су струје $I_1 = 3 \text{ mA}$ и $I_2 = 1 \text{ mA}$. Израчунати струју I'_2 , према смеру датом на слици, по затварању прекидача.

- Решење:
- a) $I'_2 = 6 \text{ mA}$
  - b) $I'_2 = 4 \text{ mA}$
  - c) $I'_2 = 3 \text{ mA}$
  - d) $I'_2 = 2 \text{ mA}$
  - e) ниједан одговор није тачан

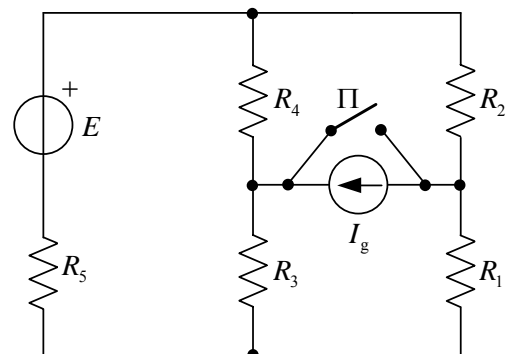

Слика 3.

II област

4. За коло сталне струје приказано на слици 4 познато је $E = 75 \text{ V}$, $R_1 = R_3 = 3 \text{ k}\Omega$, $R_2 = 6 \text{ k}\Omega$, $R_4 = 12 \text{ k}\Omega$ и $R_5 = 750 \Omega$. Снага идеалног напонског генератора је иста када је прекидач Π отворен и када је затворен. Израчунати струју I_g идеалног струјног генератора.

- Решење:
- a) $I_g = 2 \text{ mA}$
  - b) $I_g = 1 \text{ mA}$
  - c) $I_g = 0$
  - d) $I_g = -2 \text{ mA}$
  - e) ниједан одговор није тачан

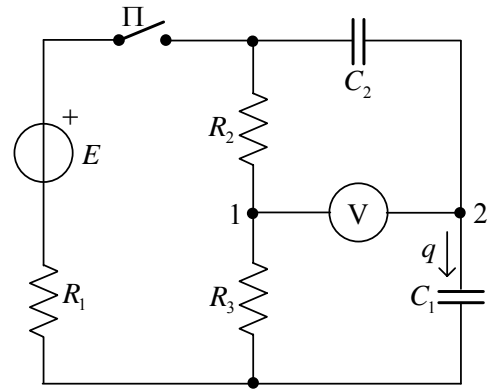

Слика 4.

III област

5. За коло сталне струје са слике 5 познато је $R_1 = 50 \Omega$, $R_2 = 100 \Omega$, $R_3 = 200 \Omega$, $E = 35 \text{ V}$ и $C_1 = C_2 = 1 \mu\text{F}$. Прекидач П је отворен и у колу је успостављено стационарно стање. Одредити показивање волтметра U_{12} унутрашње отпорности $R_V = 100 \text{ k}\Omega$ после затварања прекидач П и успостављања новог стационарног стања ако је кроз грану са кондензатором C_1 протекла количина наелектрисања q .

- Решење:
- a) $U_{12} = -5 \text{ V}$
  - b) $U_{12} = 0$
  - c) $U_{12} = 5 \text{ V}$
  - d) $U_{12} = 10 \text{ V}$
  - e) ниједан одговор није тачан

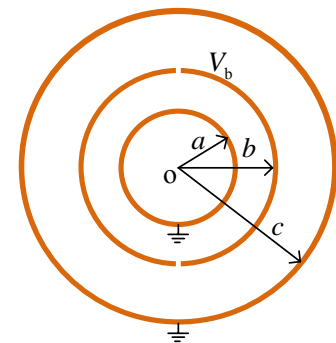

Слика 5.

III област

6. Дате су три веома танке, сферне, концентричне, металне електроде полупречника a , b и c , респективно на слици 6. Прва и трећа електрода су уземљене, а друга електрода је на потенцијалу V_b према земљи. Друга електрода је расечена на два једнака дела. Средина је ваздух. Одредити колики треба да буде полупречник прве електроде a да се друга електрода не распрсне.

- Решење:
- a) $a = \frac{b^2}{2c - b}$
  - b) $a = \frac{bc}{2c - b}$
  - c) $a = \frac{b^2}{2c + b}$
  - d) $a = \frac{bc}{2c + b}$
  - e) ниједан одговор није тачан

Слика 6.

IV област

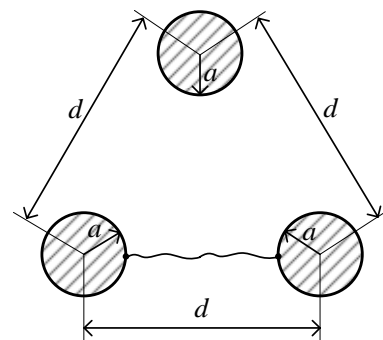
7. У центру сфере полупречника a постављен је дипол диполног момента $\vec{p} = Q\vec{d}$ ($d \ll a$). Средина је вакуум. Одредити флуks вектора електричног поља ψ_E кроз површ сфере.

- Решење:
- a) $\psi_E = 0$
  - b) $\psi_E = Q/(2\epsilon_0)$
  - c) $\psi_E = Q/\epsilon_0$
  - d) $\psi_E = 2Q/\epsilon_0$
  - e) ниједан одговор није тачан

IV област

8. Три танка, веома дугачка, паралелна жичана проводника, попречног пресека приказаног на слици 8, налазе се у вакууму на великом међусобном растојању d . Две жице су галвански повезане. Одредити израз за подужну капацитивност C' овако формираног кондензатора. Сматрати да је $a \ll d$.

- Решење:
- a) $C' = \frac{\pi\epsilon_0}{3\ln(d/a)}$
  - b) $C' = \frac{4\pi\epsilon_0}{3\ln(d/a)}$
  - c) $C' = \frac{3\pi\epsilon_0}{4\ln(d/a)}$
  - d) $C' = \frac{3\pi\epsilon_0}{\ln(d/a)}$
  - e) ниједан одговор није тачан

Слика 8.

V област

9. Усамљен дугачак танак цилиндричан штап кружног попречног пресека хомогено је намагнетисан по својој запремини. Концентрација атома у штапу је $N = 10^{22} \text{ cm}^{-3}$. Сви атоми имају исти магнетски моменат, $\vec{m} = 10^{-23} \vec{i}_z \text{ Am}^2$, где се z -оса поклапа са осом штапа. Околна средина је вакуум. Израчунати интензитет густине површинских Амперових струја J_{As} на омотачу штапа.

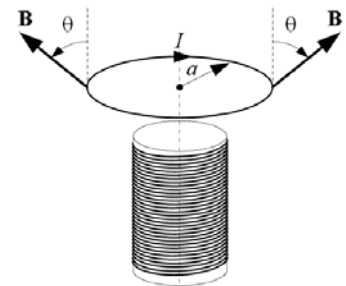
- Решење: а) $J_{\text{As}} = 0$
б) $J_{\text{As}} = 100 \text{ A/m}$
в) $J_{\text{As}} = 1 \text{ kA/m}$
г) $J_{\text{As}} = 100 \text{ kA/m}$
д) ниједан одговор није тачан

V област

10. Крута кружна жичана контура, полупречника $a = 25 \text{ mm}$ са сталном струјом $I = 20 \text{ A}$, налази се у магнетском пољу соленоида, близу његовог краја, као на слици 10. Интензитет вектора магнетске индукције соленоида на месту контуре је $B = 100 \text{ mT}$, а вектор $\vec{B}$ заклапа са нормалом на раван контуре угао $\theta = \pi/6$ у свакој тачки контуре. Израчунати интензитет резултантне магнетске силе F_m на контуру.

- Решење: а) $F_m = \frac{\pi}{20} \text{ N}$
б) $F_m = \frac{\pi\sqrt{3}}{20} \text{ N}$
в) $F_m = \frac{\pi}{10} \text{ N}$
г) $F_m = \frac{\pi}{5} \text{ N}$

д) ниједан одговор није тачан

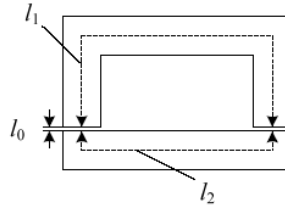

Слика 10.

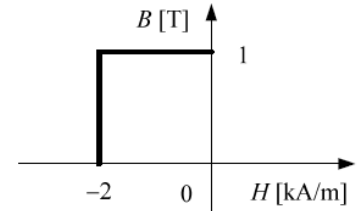
VI област

11. На слици 11a приказано је танко магнетско коло сталног магнета са два идентична ваздушна процепа. Однос ширине процепа и дужина средње линије феромагнетског дела кола је $l_0 / (l_1 + l_2) = 4\pi 10^{-4}$. Карактеристика размагнетисавања материјала приказана је на слици 11б. Израчунати интензитет магнетске индукције B_0 у процепима. Занемарити магнетско расипање.

- Решење:
- a) $B_0 = 0,25\text{T}$
  - b) $B_0 = 0,5\text{T}$
  - c) $B_0 = 0,75\text{T}$
  - d) $B_0 = 1\text{T}$
  - e) ниједан одговор није тачан

Слика 11a.

Слика 11б.

VI област

12. Кружна краткоспојена контура, полупречника a и отпорности R , ротира око свог пречника константном угаоном брзином ω у хомогеном стационарном магнетском пољу индукције $\vec{B}$. Вектор $\vec{B}$ је управан на осу ротације. Одредити израз за средњу снагу P_j Цулових губитака у контури. Занемарити појаву самоиндукције.

- Решење:
- a) $P_j = \frac{(\omega a^2 \pi B)^2}{R}$
  - b) $P_j = \frac{(\omega a^2 \pi B)^2}{R\sqrt{2}}$
  - c) $P_j = \frac{(\omega a^2 \pi B)^2}{2R}$
  - d) $P_j = \frac{(\omega a^2 \pi B)^2}{4R}$
  - e) ниједан одговор није тачан

VII област

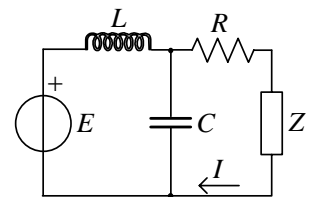
13. Пријемник модула импедансе $Z_1 = Z$ паралелно је везан за пријемник истог модула импедансе $Z_2 = Z$. При томе је модул импедансе паралелне везе пријемника једнак $Z/\sqrt{3}$. Одредити у којим границама може да се налази аргумент комплексне импедансе тако добијене паралелне везе.

- Решење:
- a) $-\pi/6 \leq \arg\{\underline{Z}_1 \underline{Z}_2 / (\underline{Z}_1 + \underline{Z}_2)\} \leq \pi/6$
  - b) $-\pi/4 \leq \arg\{\underline{Z}_1 \underline{Z}_2 / (\underline{Z}_1 + \underline{Z}_2)\} \leq \pi/4$
  - c) $-\pi/3 \leq \arg\{\underline{Z}_1 \underline{Z}_2 / (\underline{Z}_1 + \underline{Z}_2)\} \leq \pi/3$
  - d) $-\pi/2 \leq \arg\{\underline{Z}_1 \underline{Z}_2 / (\underline{Z}_1 + \underline{Z}_2)\} \leq \pi/2$
  - e) ниједан одговор није тачан

VII област

14. На слици 14 је приказана електрична шема кола простопериодичне струје. Какав однос треба да постоји између ωL и $1/(\omega C)$ па да струја I не зависи од импедансе Z .

- Решење:
- a) $\omega L = 2/(\omega C)$
  - b) $\omega L < 1/(\omega C)$
  - c) $\omega L = 1/(\omega C)$
  - d) $\omega L > 1/(\omega C)$
  - e) ниједан одговор није тачан

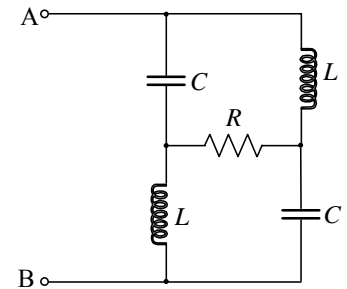

Слика 14.

VIII област

15. У колу простопериодичне струје приказаном на слици 15 познато је L , C и $R = \sqrt{L/C}$. Одредити израз за еквивалентну комплексну импедансу између прикључака А и В ако се зна да је $\omega L \neq 1/(\omega C)$.

- Решење:
- a) $Z_{AB} = R + j(\omega L - 1/\omega C)$
  - b) $Z_{AB} = 0$
  - c) $Z_{AB} = R - j(\omega L - 1/\omega C)$
  - d) $Z_{AB} = R$
  - e) ниједан одговор није тачан

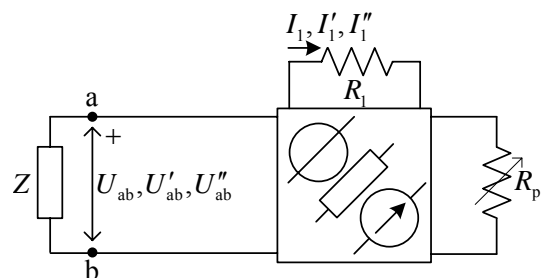

Слика 15.

VIII област

16. За коло простопериодичне струје приказано на слици 16 познато је $R_1 = 1\Omega$, а сложена мрежа представљена правоугаоником састављена је од генератора и пријемника. Када је отпорност потенциометра $R_p = 0$, тада је $\underline{U}_{ab} = 1V$ и $\underline{I}_1 = 1A$. Када је $R_p = 1\Omega$, тада је $\underline{U}'_{ab} = -3V$ и $\underline{I}'_1 = -1A$. Када је $R_p = R_p''$, тада је $\underline{I}''_1 = 2A$. Колики је у овом последњем случају комплексни напон $\underline{U}''_{ab}$ према референтном смеру датом на слици?

- Решење:
- a) $U''_{ab} = 3V$
  - b) $U''_{ab} = -1V$
  - c) $U''_{ab} = 3 + j3V$
  - d) $U''_{ab} = -3V$
  - e) ниједан одговор није тачан

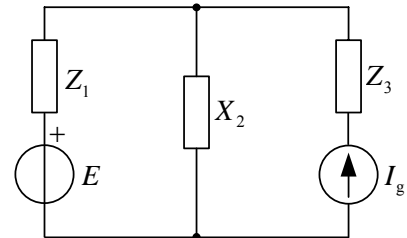
Слика 16.

IX област

17. За коло простопериодичне струје приказано на слици 17 познато је $E = 10\text{ V}$, $I_g = 1\text{ A}$, $Z_1 = (5 - j5)\Omega$ и $Z_3 = (10 + j20)\Omega$. Струја идеалног струјног генератора фазно заостаје за електромоторном силом идеалног напонског генератора за $\pi/2$. Израчунати реактансу X_2 другог, чисто реактивног, пријемника, тако да активна снага идеалног струјног генератора буде минимална.

- Решење: а) $X_2 = -5\Omega$
 б) $X_2 = 5\Omega$
 в) $X_2 = -10\Omega$
 г) $X_2 = 0$
 д) ниједан одговор није тачан

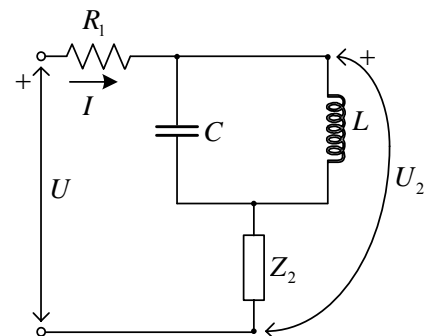

Слика 17.

IX област

18. За коло простопериодичне струје приказано на слици 18 познато је $U = 220\text{ V}$, $U_2 = 200\text{ V}$, $I = 1\text{ A}$, $\omega L = 5/(6\omega C) = 5\Omega$ и $R_1 = 40\Omega$. Одредити фактор снаге $\cos\varphi_2$ другог претежно индуктивног пријемника Z_2 .

- Решење: а) $\cos\varphi_2 = 0$
 б) $\cos\varphi_2 = 0,4$
 в) $\cos\varphi_2 = 0,49$
 г) $\cos\varphi_2 = 0,8$
 д) ниједан одговор није тачан

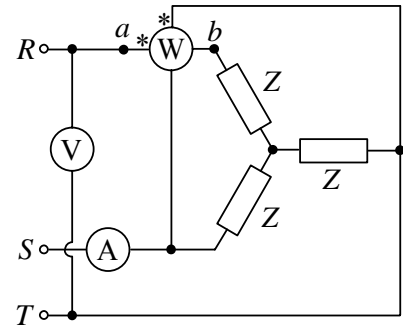

Слика 18.

Х област

19. Трофазни симетрични пријемник приказан на слици 19 прикључен је на трофазну мрежу симетричних фазних напона. Познато је показивање идеалних инструмената $I_A = 5 \text{ A}$, $U_V = 200 \text{ V}$ и $P_w = 1 \text{ kW}$. Израчунати активну снагу P трофазног пријемника. Струјни прикључци ватметра су означени тачкама a и b , док су преостала два прикључка напонска.

- Решење: a) $P = 577 \text{ W}$
 b) $P = 1000 \text{ W}$
 c) $P = 1732 \text{ W}$
 d) $P = 0$
 e) ниједан одговор није тачан

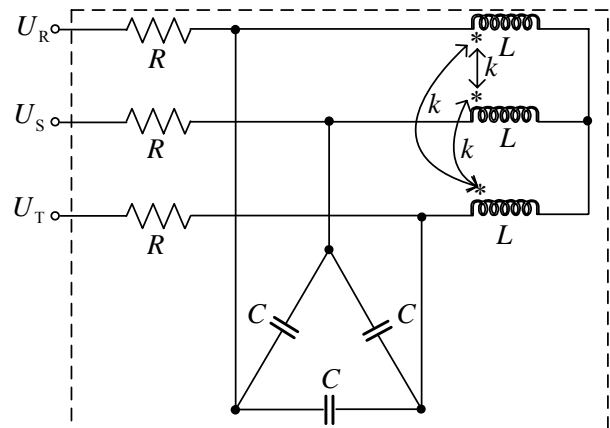

Слика 19.

Х област

20. Трофазни пријемник приказан на слици 20 прикључен је на трофазну мрежу симетричних линијских напона ефективне вредности $U_l = 220\sqrt{3} \text{ V}$. Познато је $R = 3\omega L = 1/(\omega C) = 10 \Omega$. Колики треба да буде коефицијент индуктивне спреге ($k \geq 0$) да би активна снага P трофазног пријемника била највећа?

- Решење: a) $k = 1$
 b) $k = 0,5$
 c) $k = \sqrt{2}/2$
 d) $k = 0$
 e) ниједан одговор није тачан

Слика 20.